

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, uafhængig økonom og velfærdsforsker - cand. scient. adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Notat, revideret 24.03.16

BORGERLIGE VIL TILBAGE TIL ELITÆRT GYMNASIUM.

Med høje karakterkrav i gymnasiet vil de borgerlige begrænse søgningen hertil, hvilket især vil frasortere unge fra bogligt svage hjem og i endnu højere grad vil frasortere unge med indvandrerbaggrund.

De borgerliges begrundelse er, at der er for mange i gymnasiet i dag og for få i erhvervsuddannelserne, men problemet er, at højere karakterkrav til gymnasiet ikke i sig selv sikrer, at flere tager en erhvervsuddannelse. De borgerlige partiers karakterkrav risikerer i stedet at reducere andel af unge, som får en ungdomsuddannelse og dermed reducere uddannelsesniveaueet for danske unge og i den danske befolkning.

Herover begrundes de borgerlige partiers også deres krav om et (højere) karakterkrav til gymnasiet med, at der er for mange unge, som ikke gennemfører eller bruger deres gymnasieuddannelse. Men undersøgelser fra Det økonomiske Råd viser, at også de unge med studentereksamen, som ikke læser videre, klarer sig økonomisk godt på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse.

De borgerlige partiers dagsorden synes dermed i realiteten at handle om et ideologisk og klassepolitisk funderet projekt for at transformere gymnasiet i mere elitær og klassepræget retning. De borgerlige vil i højere grad tilbage til gymnasiet som elitens tumbleplads.

Men konsekvenserne heraf kan blive dystre. Den sociale ulighed i adgangen til uddannelse, der allerede eksisterer i de videregående uddannelser, vil i højere grad blive flyttet ned i også gymnasiet. Og navnlig vil den etniske ulighed mellem unge fra etnisk indfødte danske hjem på den ene side og på den anden side unge med indvandrerbaggrund blive skærpet. Afhængig af, hvor højt karakterkravet sættes risikerer det endelig at få regional slagside og ramme udkantsDanmark, hvor andele af unge fra uddannelsessvage hjem er højere.

Indledning: På dagsordenen for gymnasireform.

De gymnasiale uddannelser skal igen underkastes en reform. Den seneste reform stammer tilbage fra 2005, hvor vi fik et studieretningsbaseret gymnasium med større vægt på tværfaglighed. Det var i øvrigt med Venstre i regering og med en venstreundervisningsminister som forslagsstiller. Men allerede under SR – regeringen blev der i 2014 taget tilløb til en justering af denne reform, men forhandlingerne herom kørte død på grund af udsigten til et snart kommende folketingsvalg.

Nu er så Venstregeringen med Ellen Trane Nørby som undervisningsminister undervejs med et nyt forslag til gymnasireform. Reformen vil have en række spørgsmål på dagsordenen, blandt andet:

- Begrænsning af antallet af studieretninger
- Styrkelse af (fag)fagligheden i forhold til det tværfaglige (i almen studieforberedelse)
- Styrkelse af kernefagene: Dansk, matematik, fremmedsprog og naturvidenskab
- Flere eksamener
- Mundtlig eksamen i studieretningsprojektet
- Flere undervisningstimer

Men det overordnede og afgørende nøglepunkt i den kommende gymnasireform er spørgsmålet om, hvorvidt der skal indføres et adgangskrav til gymnasiet og navnlig, på hvilket karakterniveau det skal ligge.

I dag er adgangskravet til gymnasiet, at man skal have bestået folkeskolens afgangsprøve samt være erklæret uddannelsesparat.¹

Men SR – regeringens erhvervsskolereform indførte i 2014 et karakterkrav om, at elever her som minimum skulle have 02 i dansk og matematik² og det har sat spørgsmålet om indførelse af et karakterkrav også for de gymnasiale uddannelser på dagsordenen på tilsvarende eller højere niveau.

Da dette som sagt er hovedspørgsmålet ved den kommende gymnasireform, er det det, som vi i det følgende vil behandle.

---

¹) Jf. Undervisningsministeriet: Analyse af adgangskrav til de gymnasiale uddannelser. April 2014.

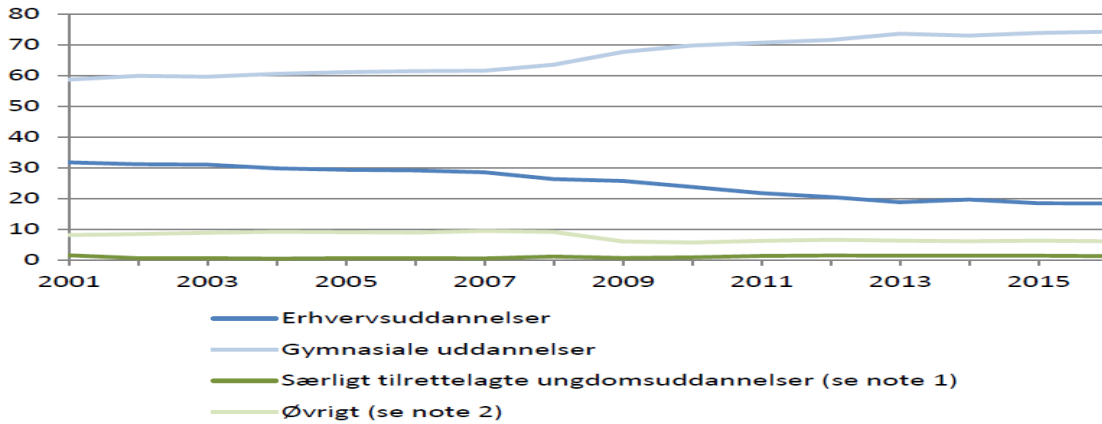
<https://www.google.dk/#q=Undervisningsministeriet+og+notat+om+konsekvensen+af+adgangskrav+til+gymnasiet>

²) Jf. Junker, Susanne: Dette indeholder erhvervsskolereformen. DR.dk, 24.02.14

1. Søgningen til gymnasiet.

Gymnasiet må ellers betegnes som en uddannelsespolitisk succes.³ I de senere år er flere og flere unge efter folkeskolens 9. eller 10. klasse søgt ind på de gymnasiale uddannelser, hvortil søgningen i dag er op i mod 75 % af unge, der går ud af folkeskolen.

Tilmeldingen til ungdomsuddannelserne fra elever i 9. og 10. klasse, som forlader grundskolen i perioden 2001 -2016, procent⁴:

Note 1: Omfatter i hele perioden egu. I 2001 indgår tal for den fri ungdomsuddannelse, mens ungdomsuddannelse for unge med særlige behov indgår fra 2008. Fra 2015 indgår også kombineret ungdomsuddannelse.

Note 2: Omfatter produktionsskole, ungdomshøjskole, VUC, elever der ikke går direkte i uddannelse, samt fra 2003 til 2008 manglende udfyldt tilmelding.

Bemærk: Andelen ses også på tabelform i bilag 3 side 20.

Kilde: Styrelsen for It og Læring baseret på udtræk fra optagelse.dk.

2. Borgerlig kritik af, at mange søger gymnasiet.

Gymnasiets succes har imidlertid ikke været uomtvistet. Navnlig har det gjort indtryk i den borgerlige lejr, at arbejdsgiverne har råbt vagt i gevær over, at tilslutningen til erhvervsuddannelse modsvarende er faldet fra over 30 % ved århundrede skiftet til under 20 % i dag, hvilket har fået arbejdsgiverne til at frygte for mangel på faglærte i fremtiden.

Arbejdsgiverorganisationerne har derfor krævet indført skærpede adgangskrav til gymnasiet: ”...det er afgørende nødvendigt at indføre adgangskrav til gymnasieuddannelserne. Det vil i sig selv medvirke

³) Jf. Dansk Gymnasier: Anbefalinger til en gymnasireform. http://www.danskegymnasier.dk/wp-content/uploads/2014/11/dg_gymnasireform_web.pdf

⁴) Kilde: Undervisningsministeriet, Styrelsen for IT og læring;). Og 10. klasseelevernes tilmelding til ungdomsuddannelserne og 10. klasse mv., 2016. Notat.

<http://www.uvm.dk/Service/Statistik/Statistik-om-folkeskolen-og-frie-skoler/Statistik-om-elever-i-folkeskolen-og-frie-skoler/Statistik-over-tilmelding-til-ungdomsuddannelserne-for-9,-d,-og-10,-d,-klasse-%28FTU%29> v

til, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse og er formodentlig det mest effektive redskab til at øge tilgangen på kort sigt".⁵

Denne interessebaserede kampagne fra arbejdsgiverorganisationerne for øget arbejdskraftforsyning har været stærkt medvirkende til, at alle borgerlige partier i de senere år har haft stående på deres politiske agenda, at søgningen til gymnasiet skal begrænses. Dette begrundes slet og ret med, at "I dag er der for mange unge, som vælger gymnasiet".⁶

Gymnasiet er i dag blevet en bred port til videre uddannelse i det hele taget, men det ønsker de borgerlige at rulle tilbage til at det kun skal være rettet mod videregående uddannelse: ".gymnasiets primære mål er at forberede til mere boglige uddannelser"⁷

Herudover har man også det kritikpunkt, at for mange (bogligt) svage søger gymnasiet, ".hvilket medfører, at næsten hver femte elev falder fra undervejs... og for mange bliver ufaglærte studenter, der aldrig får brugt deres studenterhue".⁸

Endelig har nogle borgerlige politikere det synspunkt, at det er blevet for nemt at komme i gymnasiet⁹ og at de unge trænger til at oppe sig. Ifølge dette synspunkt vil højere adgangskrav sikre at flere unge tager sig sammen og dermed får bedre karakterer allerede i folkeskolen. Hvilket vil modvirke adgangsbegrænsningen.

Denne argumentation kan vi dog aflive allerede nu. I den nuværende karakterskala skal der være en fast fordeling af eleverne på de forskellige karakterintervaller. Så uanset, hvor meget mere folkeskoleeleverne anstrenger sig og hvor meget dygtigere de bliver, vil der være præcis sammen procentdel af en årgang, som sorteres fra.¹⁰

---

⁵) DA opinion: Den lave tilgang til erhvervsuddannelserne får alarmklokkerne til at ringe. 12.03.16
<http://www.da.dk/>

⁶) Jf. Jensen, Peter Juel., Marie Krarup, Merete Riisager og Daniel Rughold: Gymnasiet skal ikke være opbevaringscentral. Kronik, Politiken 30.april, 2015.
<http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2648832/gymnasiet-skal-ikke-vaere-opbevaringscentral/>

⁷) Jf. Juel Jensen, Peter: Indfør kloge adgangskrav. Politiken 19.02.14.

⁸) Jf. Jensen, Peter Juel., Marie Krarup, Merete Riisager og Daniel Rughold: Gymnasiet skal ikke være opbevaringscentral. Kronik, Politiken 30.april, 2015.
<http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2648832/gymnasiet-skal-ikke-vaere-opbevaringscentral/>

⁹) Jf. oven anførte kronik.

¹⁰) Jf. Fuglsang, Jacob: Sådan kommer skoleelever til at mærke gymnasireformen.

Men som sagt er den egentlige grund til, at arbejdsgiverne og de borgerlige synes, at for mange går i gymnasiet ¹¹, altså, at man ønsker at tvinge flere unge over i en erhvervs uddannelse.

Lad os dog i det følgende for en god ordens skyld se på holdbarheden af disse begrundelser: At for mange søger gymnasiet og at for mange ikke får gavn af deres gymnasieuddannelse.

3. Partiernes adgangskrav til gymnasiet.

Udmøntningen af ønsket om at begrænse adgangen til gymnasiet skal ifølge de borgerlige partier ske ved, at der indføres et adgangskrav på mellem 4 og 7, som for at starte i gymnasiet skal være opnået ved folkeskolens afgangsprøve. Heroverfor står Socialdemokraterne, Radikal og SF, der vil have 02 ligesom på erhvervsuddannelserne og Enhedslisten, som slet ikke vil have noget karakterkrav.

Tabel: Partiernes adgangskrav til gymnasiet. ¹²

Parti	Adgangskrav	Kravet omfatter
Venstre	4	Dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve
Konservative	4	- " -
Dansk Folkeparti	6	Et gennemsnit af alle karakterer ved folkeskolens afgangsprøve
Liberal Alliance	7	Dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøve
Socialdemokraterne	02	- " -
Radikale	02	- " -
SF	02	- " -
Enhedslisten	Intet karakterkrav	

¹¹) Jf. Jensen, Peter Juel., Marie Krarup, Merete Riisager og Daniel Rughold: Gymnasiet skal ikke være opbevaringscentral. Kronik, Politiken 30.april, 2015.

<http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE2648832/gymnasiet-skal-ikke-vaere-opbevaringscentral/>

¹²) Kilde: Gymnasieskolen: Se partiernes ønsker til ny gymnasiereform. Nov. 2015

<http://gymnasieskolen.dk/se-partiernes-%C3%B8nsker-til-en-ny-gymnasiereform>

Danske gymnasier, som er gymnasirektorers organisation, støtter et karakterkrav på 4, mens Gymnasieskolernes Lærerforening ¹³ og Dansk gymnasielevs Sammenslutning er imod indførelse af karakterkrav.

Et væsentligt spørgsmål er, hvilke uddannelsesmuligheder, som skal tilbyde de, som ikke i første omgang opnår optag i gymnasiet. I dag er den to årige Hf uddannelse en mulighed for at opnå adgang til videregående uddannelse for de, som i første omgang dumpede eller droppede ud af de øvrige gymnasiale uddannelser.

Således ønsker Socialdemokraterne, R, SF og Enhedslisten, at det fortsat skal være, mens derimod de borgerlige partier ikke ønsker, at hf fremover giver adgang til universiteterne: Hf skal ifølge deres opfattelse fremover kun give adgang til mellemlange videregående uddannelser som lærer, sygeplejerske og erhvervsakademier. ¹⁴

4. Store konsekvenser af et (højere) karakterkrav.

Gennemføres de borgerliges krav om et højere karakterkrav i gymnasiet end til erhvervsskolerne vil det få store konsekvenser både for antallet af elever i gymnasiet og for den fremtidige sammensætning af gymnasieleverne.

Det fremgår af en analyse fra Undervisningsministeriet, at indførelse af et højere karakterkrav til gymnasiet end til erhvervsskolerne vil reducere elevtilgangen til gymnasiet.

Tabel: Andel der ikke ville kunne komme ind på gymnasiale uddannelser fordelt på forskellige karakterkrav. ¹⁵

Karakterkrav	% der ikke kommer ind (afrundet)	Antal der ikke kommer ind (afrundet)
02 i dansk og matematik	1½	1.000
4 i dansk og matematik	9	4.000
6 i gennemsnit for alle fag (DF) ¹⁶	18	8.500

¹³) Jf. GL: Sådan skal gymnasireformen justeres. 20.02.16

¹⁴) Fuglsang, Jacob. Reform trækker nu. Politiken 21.03-16

¹⁵) Jf. Undervisningsministeriet: Analyse af adgangskrav til de gymnasiale uddannelser og jf. Mainz, Pernille og Sofie Buch Hoyer: Karakterkrav vil afskære mange fra gymnasiet. Politiken 12.04.14

7 i dansk og matematik	46	21.000
------------------------	----	--------

Med Venstres og Konservatives karakterkrav på 4 i dansk og matematik ville omkring 9 procent af studenterne fra 2014 – svarende til knap 4.000 unge - ikke have opfyldt kravene for de gymnasiale uddannelser som helhed. Mens det ved et krav på 7 i dansk og matematik ville være næsten halvdelen af studenterne fra 2014 – nærmere bestemt 46 % svarende til 21.000 unge – som ikke ville være kommet i gymnasiet. Herimellem befinder sig Dansk Folkeparti, der vil kræve et gennemsnit på 6, men for alle fag ved folkeskolens afgangsprøve. Dette krav vil sortere 18 % fra svarende til godt 8.500 unge

De borgerlige krav vil altså afskære tusinder af unge, der indtil nu har fået en studentereksamen, fra fremover at kunne få en.

5. Danske unges uddannelsesniveau vil falde.

Men det er jo også det erklærede formål for de borgerlige partier, at færre skal gå i gymnasiet og flere i stedet tage en erhvervsuddannelse, så det er vel ok, at en del unge fremover afskæres fra at gå i gymnasiet.

Problemet er blot, at det langt fra kan tages for givet, at alle unge, der ville have søgt det mere boglige gymnasium, i stedet søger ind på de mere tekniske erhvervsuddannelser, således som de borgerlige hævder, at det vil gå, hvis deres forslag til adgangskrav til gymnasiet gennemføres.

Hvis man søger at presse de unge ind på en uddannelsesvej, som de ikke selv ønsker, risikerer det i stedet at give bagslag i form af, at de slet ikke tager nogen ungdomsuddannelse.¹⁷ Det er i den forbindelse tankevækkende, at selvom man under SR regeringen gennemførte en omfattende erhvervsskolereform, er søgningen til erhvervsuddannelserne ikke vokset.¹⁸

Noget tyder på, at disse uddannelser ikke er attraktive nok, herunder at det navnlig stadig ikke er lykkede at løse problemerne med at skabe praktikpladser nok.¹⁹

---

¹⁶) Jf. Søe, Carl Emil: Flertal synes at karakterkrav i gymnasiet er en god ide. DR.dk, 02.03.15

<http://www.dr.dk/nyheder/politik/stort-flertal-karakterkrav-til-gymnasiet-er-en-god-ide>

¹⁷) Jf. Mainz, Pernille: Karakterkrav til gymnasiet vil gøre skade på integrationen. Politiken 01.02.16

¹⁸) Jf. Undervisningsministeriet: De unge søger gymnasiale uddannelser. Pressemeddelelse. 21.03.16.

<http://www.uvm.dk/~UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2016/Mar/160321-De-unge-soeger-gymnasiale-uddannelser>

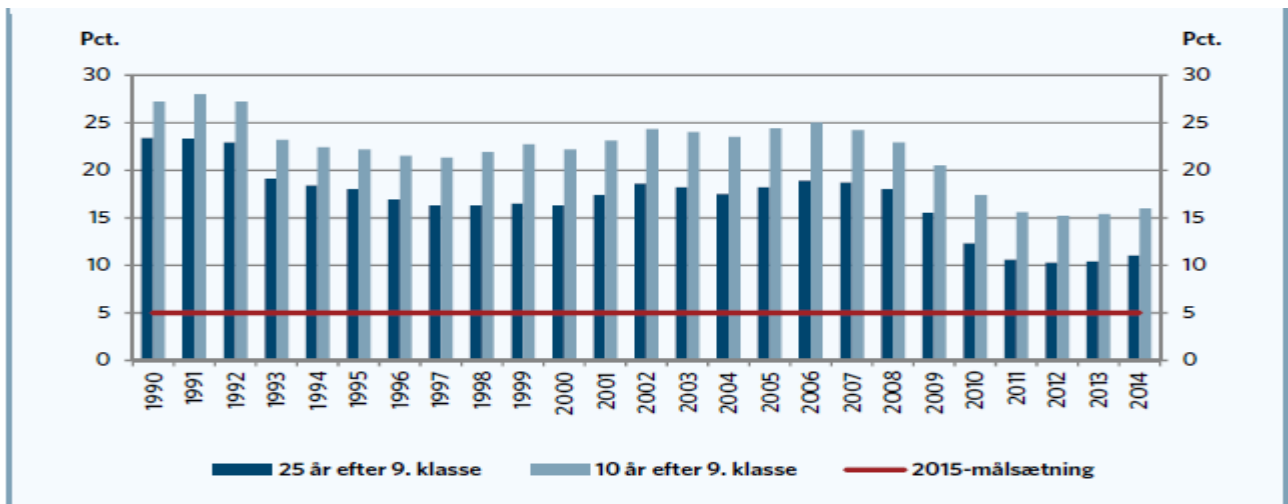
¹⁹) Jf. Mainz, Pernille og Sofie Buch Hoyer: Karakterkrav vil afskære 18.000 om året fra gymnasiet. 12..02.16

Det virker i denne forbindelse noget hyklerisk, at arbejdsgiverne på den ene side jamrer over udsigt til mangel på faglært arbejdskraft og derfor råber på tvangsindgreb overfor de unges gymnasievalg, mens arbejdsgiverorganisationerne på den anden side år efter år afviser at forpligte deres medlemmer til at oprette de praktikpladser ude på virksomhederne, som vel er langt den største hindring for uddannelse af flere faglærte.

Men når erhvervsuddannelserne derfor ikke i sig selv er attraktive nok og dermed ikke et tilstrækkeligt tiltrækkende alternativ til at gå i gymnasiet, kan indførelsen af karakterkrav til gymnasiet få negativ betydning for de unges samlede uddannelsesniveau.

Den stigende tilgang til gymnasiet i de senere år har en væsentlig del af æret for, at det siden 90'erne er lykkedes at reducere antallet af unge, som ikke får en ungdomsuddannelse fra omkring 25 % til mellem 10 og 15 % ²⁰

Figur: Andelen af unge, der forventes ikke at få en ungdomsuddannelse. ²¹

Anm.: Figuren viser andelen af en ungdomsårgang der forventes ikke at have fuldført en ungdomsuddannelse hhv. 10 og 25 år efter 9. klasse.
Kilde: AE pba. Undervisningsministeriets profital (2014), d. 23.09.15.

Målsætningen om at 95 % af en ungdomsårgang får en ungdomsuddannelse er ganske vist endnu ikke opfyldt, men vi har bevæget os derhenad.

Men hvis man indfører et karakterkrav på 4 til de gymnasiale uddannelser, vil ca. 5 procentpoint færre end i dag få en gymnasial uddannelse. Antages det pessimistisk, at de ikke får en erhvervsuddannelse i stedet, betyder det, at andelen af en ungdomsårgang, der ikke har en ungdomsuddannelse 10 år efter 9. klasse, stiger fra 15 til 20 %.

²⁰) Jf. Pihl, Mie Dalskov: Karakterkrav og besparelser er en hæmsko for unges uddannelse. AE rådet. 03.11.15
<http://www.ae.dk/analyser/karakterkrav-og-besparelser-er-en-haemsko-for-unges-uddannelse>

²¹) Kilde: Oven anførte analyse, side 2.

Antages det mere optimistisk, at halvdelen af de elever, der rammes af et adgangskrav på 4, får en erhvervsuddannelse i stedet for en gymnasial, vil andelen af en ungdomsårgang, der ikke får en ungdomsuddannelse, stadig stige, nemlig til 18 %.²²

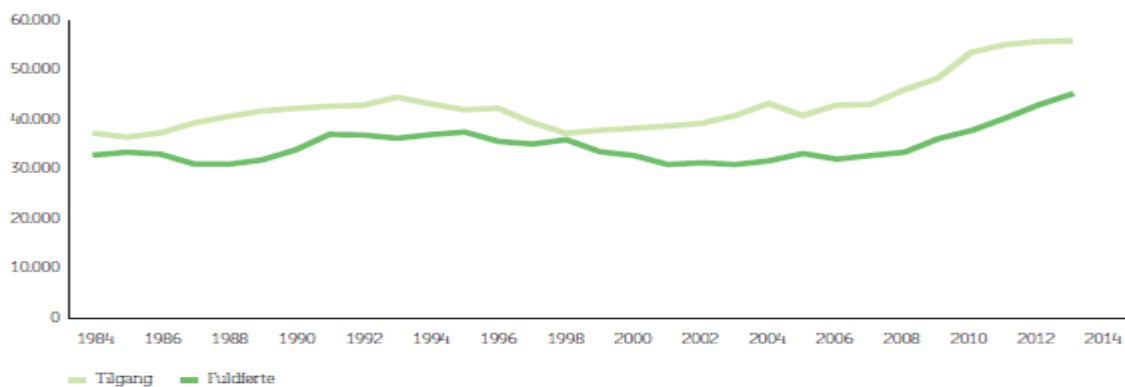
Konsekvensen af (højere) karakterkrav til gymnasiet vil således selv under optimistiske forudsætninger blive et ringere uddannelsesniveau for danske unge, mens det er tvivlsomt, hvorvidt det i sig selv kan løse problemet med den lave tilgang til erhvervsuddannelserne.

6. Gymnasial uddannelse er IKKE spild af ressourcer.

Men fra borgerlige side har man som anført også et andet argument for at begrænse adgangen til gymnasiet, nemlig at der spildes uddannelsesressourcer på grund af frafald af navnlig svage unge og navnlig fordi nogle unge med gymnasial uddannelse ikke efterfølgende tager en videregående uddannelse. I de borgerliges sjargon: "ikke bruger deres studentereksamen til noget".

Det er rigtigt, at med stigende tilgang er næste naturnødvendigt også frafaldet blevet antalsmæssigt større. Omkring 10 procent gennemfører ikke gymnasiet. MEN: Gennemførelsesprocenten er steget klart efter reformen i 2005.

Figur: Antal der påbegynder og gennemfører en gymnasial uddannelse.²³

Kilde: Undervisningsministeriet.

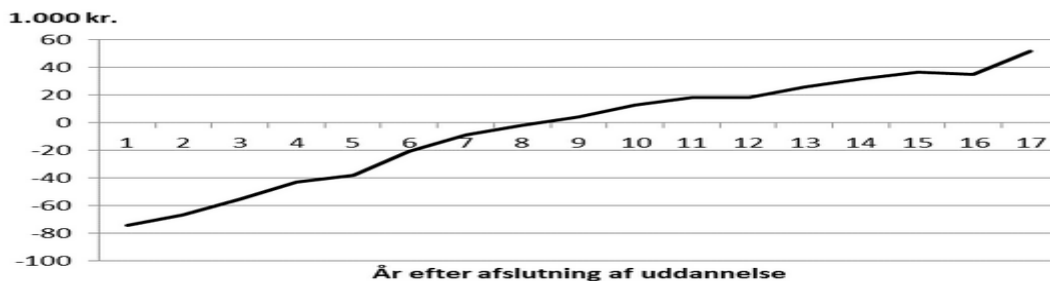
Men hvad så med, at ikke alle unge med en gymnasial uddannelse bruger denne til at læse videre med?

²²) Jf. ibid.

²³) Kilde: SR regeringen: Gymnasier for fremtiden. 2014.

Her peger analyser fra Det Økonomiske Råd i 2014 på, at disse uddannelsesressourcer IKKE er spildt, idet sådanne unge hen ad vejen klarer sig godt på arbejdsmarkedet og efterhånden endog opnår en højere indkomst end de, som alene har en erhvervsuddannelse.

Figur: Afkastet af en gymnasial uddannelse i forhold til en erhvervsuddannelse.²⁴

Anm.: Figuren viser forskellen i den årlige erhvervsindkomst for personer med hhv. en gymnasial uddannelse og en erhvervsuddannelse som højeste fuldførte uddannelse, efter der er kontrolleret for observerbare forskelle mellem de to grupper.

Det skyldes ifølge Det Økonomiske Råd, at de gymnasiale uddannelser IKKE er spildt, selvom de ikke bruges til at læse videre, idet de giver generelle kompetencer, som kan bruges til at udvikle jobspecifikke kompetencer hen ad vejen.²⁵

Det Økonomiske Råd anbefaler derfor ikke (højere) karakterkrav i gymnasiet. Og der er altså ifølge Det Økonomiske Råd ikke, som hævdet af de borgerlige partier, tale om spild af uddannelsesressourcer for disse unges vedkommende

7. Karakterkrav med voldsom social – og etnisk - slagside.

Ingen af de borgerliges argumenter for et (højere) karakterkrav til gymnasiet holder således vand. Men hertil kommer, at et sådant (højere) karakterkrav til gymnasiet vil have voldsom social slagside.

Indføres der skærpede karakterkrav for de gymnasiale uddannelser, vil det selvsagt navnlig ramme mønsterbryderne, der i dag får en studentereksamen på trods af, at de kommer fra hjem et lavt

²⁴) Kilde: Dansk økonomi forår 2014, kap. III: Ungdomsuddannelser.

<http://www.dors.dk/vismandsrapporter/dansk-okonomi-forar-2014/kapitel-iii-ungdomsuddannelser>

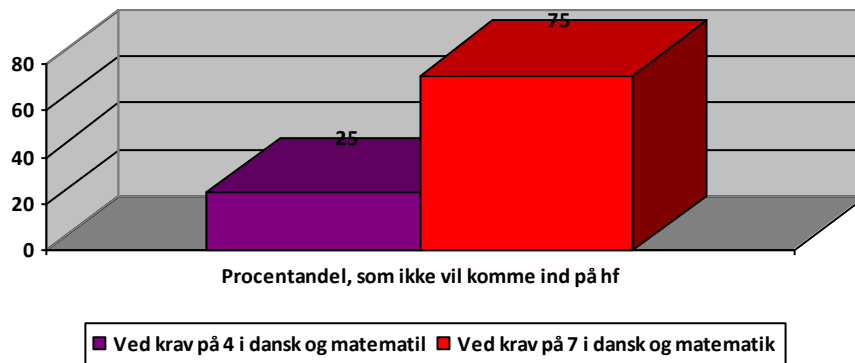
²⁵) Jf. Det Økonomiske Råd: Gå i gymnasiet og tjen gode penge. 13..08.14

<http://www.dors.dk/oevrige-publikationer/kronikker-artikler/vismaend-ga-gymnasiet-tjen-gode-penge>

uddannelsesniveau og derfor ofte vil have lavere karakterer end unge fra hjem med højt uddannelsesniveau.²⁶

Og det vil ikke mindst ramme de mange bogligt svagere, som det gennem den to årige hf er lykkedes at samle op og give en studenterhue. For ved et karakterkrav på 4 ville det være 25 % af hf-studerterne fra 2014, som ikke ville være kommet ind på hf og ved et karakterkrav på 7 ville det være hele 75 % af hf-studerterne fra 2014, som ikke ville være kommet ind.²⁷

Figur: Antal studenter, som ikke ville komme på hf ved forskellige karakterkrav.²⁸

De borgerliges krav insisterer på høje adgangskrav til gymnasiet vil således føre til voksende social ulighed i ungdomsuddannelserne. Og der, hvor denne sociale slagside vil blive allerkræftigst, vil være i forhold til unge med indvandrerbaggrund.

Tabel: Andel af etnisk indfødte danskere henholdsvis af indvandrere og efterkommere med ikke – vestlige baggrund, der ikke ville kunne komme ind på gymnasiale uddannelser fordelt på forskellige karakterkrav.²⁹

Karakterkrav	% af etnisk indfødte danskere der ikke kommer ind	% af indvandrere og efterkommere fra ikke vestlige lande, der ikke kommer ind
02 i dansk og matematik	1	4,5

²⁶) Jf. oven anførte analyse, s. 5

²⁷) (Jf. ibid.

²⁸) Kilde: Pihl, Mie Dalskov og Troels L. Jensen: Regeringen vil udelukke hver 4. student med indvandrerbaggrund. 01.02.16 <http://www.ae.dk/analyser/regeringen-vil-udelukke-hver-4-student-med-indvandrerbaggrund>

²⁹) Oven anførte analyse, s. 3.

4 i dansk og matematik	7,5	26,8
7 i dansk og matematik	43,4	74,6

Ved et karakterkrav til gymnasiet på 4, ville op mod 27 % af studenterne fra 2014 med indvandrerbaggrund fremover blive afskåret fra en gymnasial uddannelse mod 7,5 % for unge af etnisk indfødte danske forældre. Mens det ved et karakterkrav på 7 ville være hele 75 % af studenterne med indvandrerbaggrund, som ville blive afskåret fra gymnasiet, mod godt 44 % af unge med etnisk indfødte danske forældre.

Især unge med indvandrerbaggrund, der søger hf, ville blive hårdt ramt. Ved et karakterkrav på 4 til hf ville 50 % af studenterne fra 2014 med indvandrerbaggrund fra ikke - vestlige lande ikke komme ind og ved karakterkrav på 7 ville det være over 90 % af 2014 s studenter med indvandrerbaggrund fra ikke vestlige lande, der således blev udelukket.

Udover den i forvejen problematiske slagside i de borgerliges karakterkrav kommer der en endnu stærkere etnisk slagside, som risikerer at svække integrationen af unge med indvandrerbaggrund.

30

8. De borgerliges karakterkrav kan ramme udkantsDanmark.

Endelig er det bemærkelsesværdigt, at en konsekvens af den sociale og etniske slagside i de borgerliges karakterkrav til gymnasiet også vil være, at det såkaldte "udkantsDanmark" rammes.

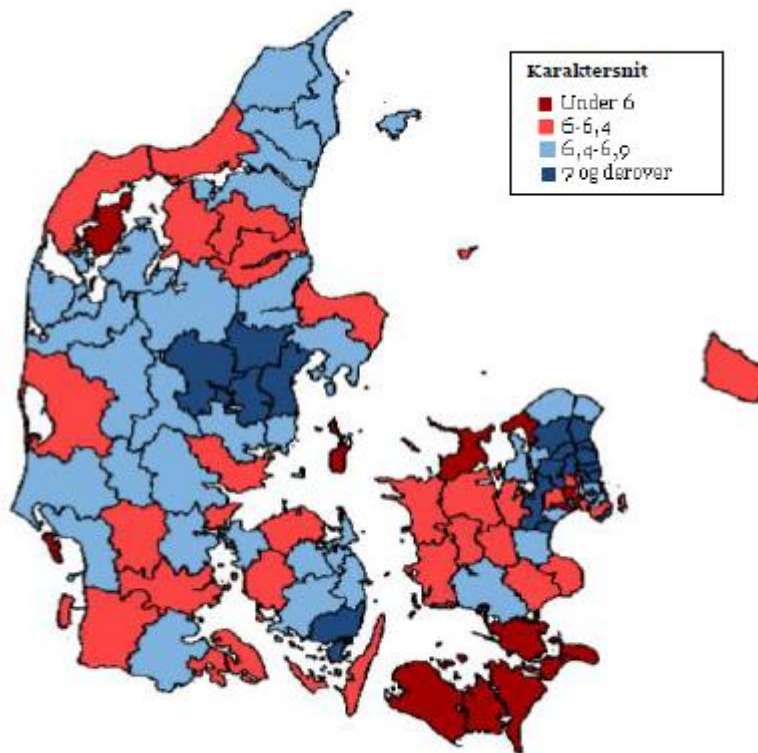
Dette vil navnlig være konsekvensen af Liberal Alliances krav om mindst 7 i dansk og matematik og DF s krav om et gennemsnit på 6.

I udkantsDanmark er andelen af elever fra ikke uddannelsesvante hjem nemlig stor og karaktergennemsnittene derfor lavere.

Afhængig af, hvor højt karakterkravet sættes kan konsekvensen blive, at hele gymnasier vil blive tvunget til at lukke og kan få den konsekvens, at det slet ikke vil være til at opdrive et gymnasium i nærområdet.

³⁰) Jf. Mainz, Pernille: Karakterkrav til gymnasiet vil gøre skade på integrationen. Politiken 01.02.16

Figur: Gennemsnitlige karakterer i dansk og matematik ved folkeskolens afgangsprøver fordelt på kommuner.³¹

Kilde: Cevea pba. Undervisningsministeriet

Til den sociale og etniske slagside kan således også komme en regional slagside af de borgerliges adgangskrav til gymnasiet.

Afslutning: De borgerlige vil et langt mere ulige og elitært gymnasium.

De borgerliges krav om høje karaktergrænser til gymnasiet har således ikke blot klar og tydelig social slagside, men også endnu klarere og tydeligere etnisk slagside.

Målet for ungdomsuddannelserne har indtil nu været at højne danske unges uddannelsesniveau, både for at unge fra hjem med lavere uddannelsesniveau bedre kan bryde den negative sociale arv og som investering i et højere uddannelsesniveau i befolkningen som helhed, her hvor det danske samfund bevæger sig mod informations – og videnssamfundet.

³¹) Kilde: CEVEA – Adgangskrav til gymnasier kan fastholde social arv. 19.02.14

http://cevea.dk/filer/old/materialer/analyser/140220notat_adgangskrav_til_gymnasierne_kan_fastholde_social_arv.pdf

I forhold hertil bevæger de borgerlige sig i den stik modsatte retning. Uddannelsesniveaet for unge og dermed for befolkningen som helhed risikerer at falde som følge af de borgerlige adgangskrav til gymnasiet. Og tilgangen til gymnasiet vil stensikkert blive betydeligt mere socialt og etnisk ulige.

At tage en gymnasial uddannelse vil i mærkbart højere grad blive et privilegium for unge fra økonomisk bedrestillede hjem med højt uddannelsesniveau. Gymnasiet vil i højere grad blive målrettet til og forbeholdt for eliten og deres børn.

De borgerlige trækker med andre ord mod et mere elitært gymnasium, således som vi kendte det omkring midten af forrige århundrede.³²

Det er en bestræbelse mod et mere ulige, elitært og klassesdelt uddannelsessystem, som vi også ser i de borgerlige partiers uddannelsespolitik på andre områder, fx i overvejelserne om på kandidatuddannelserne på universiteterne at omlægge SU stipendier til lån, hvilket på samme måde vil gå ud over unge fra dårligere stillede hjem med svag uddannelsesbaggrund.³³

Det må derfor anerkendes som positivt og rigtigt, at Socialdemokraterne og Radikale har meldt ud, at man IKKE vil acceptere de borgerliges karakterkrav, fordi de vil udelukke for mange fra gymnasiet.³⁴

Socialdemokraterne og Radikale er parter i de eksisterende forlig omkring gymnasiet. Derfor vil Venstre ikke kunne gennemføre et højere karakterkrav uden om disse partier uden at opsigte forliget, hvilket vil udsætte gennemførelsen heraf til efter et folketingsvalg.³⁵

---

³²) Jf. Mainz, Pernille og Jacob Fuglsang: Blå partier vil tilbage til gymnasiet fra 60'erne. Politiken 04.02.15
<http://politiken.dk/indland/politik/ECE2533753/blaa-partier-vil-tilbage-til-gymnasiet-fra-60erne/>

³³) Jf. Lund, Henrik Herløv: Gribbene flokkes om SU'en.
<http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/SU-enifare.pdf>

³⁴) Jf. Fuglsang, Jacob: Et gymnasium for langt færre unge er "fuldstændig" sindssygt. (Interview med Mette Frederiksen og Morten Østergaard) Politiken. 21.03.16

³⁵) Jf. Brandsen, Mads: Regeringen er bundet af bredt forlig – som den kan blive tvunget til at opsigte. TV2, 21.03.16